

Aanvraag Regeling van werkzaamheden

Betreft: Gemeenten vanaf 2026 in 't rood?

Rotterdam, 2 februari 2023

Geachte voorzitter,

Wij stuiten op een artikel¹ in de NRC waarin wordt gesteld dat zes op de tien gemeenten vanaf 2026 structurele tekorten gaat hebben in hun financiële huishouding. Dit is naar verluidt het gevolg van de rol die gemeenten vanaf dat moment toebedeeld krijgen in de uitvoering van jeugdzorg, energietransitie en woningbouw. Het artikel baseert zich op een benchmark² uitgevoerd door een accountantskantoor die de financiële positie van Nederlandse gemeenten heeft doorgeleefd.

Het jaar 2026 is niet toevallig gekozen als toekomstig ijkpunt. In dat jaar verdwijnt de bekende trap-op-trap-afsystematiek en gaat het rijk in de bekostiging voor uitvoering van publieke taken door gemeenten over op een nieuwe systematiek. Onze fracties weten vooralsnog niet wat de gemeente te wachten staat en dat blijkt ook aan collegezijde het geval. In voornoemde benchmark staat een kort interview met burgemeester Aboutaleb die als volgt reageert op de vraag of het rijk voldoende handelingsperspectief biedt aan gemeenten om langetermijninvesteringen te doen:

“Het Rijk heeft aangekondigd dat gemeenten met ingang van 2026 op een andere wijze bekostigd worden. De huidige systematiek, waarbij de inkomsten van gemeenten meebewegen met de uitgaven van het Rijk, verdwijnt. Er is echter niet aangegeven welke systematiek hiervoor in de plaats komt, anders dan dat een groter deel van de inkomsten uit de heffing van lokale belastingen moet voortvloeien. (...) De huidige financiële onzekerheid maakt het voor gemeenten lastig om investeringen te doen die na 2025 tot lasten leiden. Tegelijkertijd zien we dat het Rijk, meer dan voorheen vanuit diverse fondsen eenmalig wil bijdragen aan investeringen, terwijl investeringen meestal tot structurele lasten voor gemeenten leiden.”

Dit roept vragen bij ons op, bijvoorbeeld over de reikwijdte van een herijkt gemeentefonds, de mogelijk toenemende rol van specifieke uitkeringen en eventuele verruiming van het lokale belastinggebied om lokale lasten te dekken. We zien graag dat de wethouder kan toelichten hoe de gemeente zich inspant zoveel mogelijk van onze kosten te verhalen op het Rijk en daarbij investeringszekerheid voor de toekomst te waarborgen. Om die reden zouden wij deze aanvraag graag willen agenderen in de procedurevergadering van de commissie BOFV op 9 februari aanstaande.

Met vriendelijke groet,

Jaap Rozema
Partij voor de Dieren

Marvin Biljoen
GroenLinks

Richard Moti
PvdA

Thomas Roskam
Leefbaar Rotterdam

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/01/19/zes-op-de-tien-gemeenten-vanaf-2026-in-rode-cijfers-a4154681>

² https://go.bdo.nl/rs/275-PQU-395/images/BDO-Benchmark-Nederlandse-Gemeenten-2023.pdf?utm_source=marketo&utm_medium=email&utm_campaign=1351&mkt_tok=Mjc1LVBRVS0zOTUAAA-GJgiAQzx_XSHiLfhsx4ZLg-KSDiXR2oMCO0qlHSSk1zUpmJT45D5MTq0ydtLJNoGxTO6v3m-BhmaF3zbyvlsyDXG92S58sbop0C7VYmU